

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju Eiropas Savienībā”

COM(2012) 85 final – 2012/0036 (COD)

(2012/C 299/23)

Ziņotājs: **DE LAMAZE kgs**

Eiropas Parlaments 2012. gada 15. martā un Padome 2012. gada 4. aprīlī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pantu nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju Eiropas Savienībā”

COM(2012) 85 final – 2012/0036 (COD).

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Nodarbinātības, sociālo lietu un pilsoniskuma specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2012. gada 28. jūnijā.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 482. plenārajā sesijā, kas notika 2012. gada 11. un 12. jūlijā (2012. gada 11. jūlija sēdē), ar 142 balsīm par, nevienam nebalsojot pret un 5 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1 EESK atbalsta Komisijas iniciatīvu, kuras mērķis ir nostiprināt esošos Eiropas tiesību aktus noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanas un konfiskācijas jomā. Komiteja piekrīt Parlamenta un Padomes paustajām bažām un atgādina, ka organizētā noziedzība kļūst intensīvāka un kompleksāka, jo tā darbojas pāri robežām un tās rīcībā ir vērā ņemami līdzekļi. Ja saskaņošanas pasākumi netiek veikti Eiropas līmenī, organizētā noziedzība izmanto mazāk stingro valstu tiesību sistēmas. Tāpēc jāpastiprina darbs Eiropas līmenī. Uz spēles ir Eiropas Savienības iedzīvotāju drošība, un tas ir mērķis, kas pilnībā attaisno ES iejaukšanos saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 5. panta 3. punktu un 67. pantu.

1.2 Tomēr EESK vēlas uzsvērt, ka ES darbības būtu jāizstrādā un jāīsteno, pilnībā ievērojot valstu tradīcijas un praksi šajā jomā un ņemot vērā katras valsts īpašās problēmas, it īpaši apkarojamo noziedzības veidu īpatnības.

1.3 EESK gan uzsver, ka šajā jomā nepieciešama visaptveroša, operatīva un integrēta pieeja, tomēr vienlaikus pauž nožēlu, ka pašreizējā priekšlikumā nav iekļauts Kopienas tiesību kopums attiecībā uz tiesu iestāžu un izmeklēšanas dienestu sadarbību. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu identifikācijai un meklēšanai būtu jāparedz līdzekļu atgaves dienestu un *Eurojust* pilnvaru stiprināšana. Turklāt, EESK aicina,

— uzlabot sadarbību starp iestādēm, kuras nodarbojas ar izsekošanas, represīvajiem un spriedumu jautājumiem liela mēroga nelikumīgā tirdzniecībā, kā arī uzlabot sadarbību attiecībā uz līdzekļu izmantošanu,

— visus ar konkrēto nozari saistītos speciālistus veidot kopīgu profesionālo kultūru,

— izmantot transversālu pieeju visos Komisijas ģenerāldirektorātos,

— saskaņot nodokļu jautājumus un procedūras — to varētu veicināt stratēģija “Eiropa 2020”.

1.3.1 EESK uzskata, ka nepieciešama ne vien koordinēšana un regulāra informācijas apmaiņa valstu līdzekļu atgaves dienestu starpā, bet laika gaitā būtu arī plānojama Eiropas līmeņa centralizācija šajā jomā, vai nu šim mērķim veidojot jaunu īpašu struktūru, vai šo funkciju tieši uzticot *Eurojust*. Ņemot vērā esošās problēmas, cīņai pret organizēto noziedzību ar sadarbību vien nevar nepietikt.

1.4 Lai noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanas un konfiskācijas pasākumi būtu efektīvi, ir jāpieņem holistiska pieeja, kas ļautu regulēt visas instrumenta dimensijas, lielāku uzmanību pievēršot konfiscēto līdzekļu izmantošanai galvenokārt sociāliem mērķiem.

Šajā sakarā jāuzsver vajadzība novērst risku, ko rada tieša īpašumu pārdošana, jo tādējādi kriminālajām organizācijām var rasties iespēja tos atgūt savā īpašumā.

1.5 EESK atgādina, ka efektīva cīņa pret organizēto noziedzību nekādā gadījumā nevar būt pamatojums pamattiesību pārkāpumiem, it īpaši tas attiecas uz Pamattiesību hartā iekļautajām tiesībām uz aizstāvību.

2. Komisijas priekšlikuma saturs

2.1 Priekšlikuma mērķis ir aizsargāt likumīgo ekonomiku pret noziedznieku iefiltrēšanos, tāpēc tajā ietverts dalībvalstīm paredzēts noteikumu minimums attiecībā uz noziedzīgi iegūtu aktīvu — noziedzīgi iegūtu līdzekļu, tostarp arī tādu, kas iegūti netieši, un nozieguma rīku iesaldēšanu un konfiskāciju. Tā kā galvenais šā priekšlikuma juridiskais pamats ir LESD 83. panta 1. punkts, tā darbības jomā ir “eironoziegumi”, tostarp priekšlikums attiecas arī uz līdzdalību noziedzīgās organizācijās, taču tikai tajos gadījumos, kad par tiem Eiropas līmenī jau veikta saskaņošana.

2.2 Šis priekšlikums, aizstājot Padomes Vienoto rīcību 98/699/TI un daļēji arī Padomes Pamatlēmumus 2001/500/TI ⁽¹⁾ un 2005/212/TI ⁽²⁾:

— pārņem esošos noteikumus par nozieguma rīku un noziedzīgi iegūtu līdzekļu konfiskāciju pēc galīgā notiesājoša sprieduma pieņemšanas un par īpašumu konfiskāciju tādā apmērā, kas atbilst noziedzīgi iegūtu līdzekļu summai (3. pants),

— groza pašreizējos noteikumus par paplašināto konfiskāciju (4. pants), pašreizējās paplašinātās konfiskācijas alternatīvo noteikumu sistēmas vietā paredzot vienotu noteikumu minimumu; minētais neattiecas uz noilguma gadījumiem vai gadījumiem, kad tiek piemērots *ne bis in idem* princips.

2.3 Priekšlikumā iekļauti arī jauni noteikumi, proti,

— konfiskācija bez notiesājoša sprieduma (5. pants), ja aizdomās turētās personas nāves vai pastāvīgas slimības dēļ notiesājošs spriedums nav iespējams, vai arī — aizdomās turētās personas bēgulošanas vai slimības dēļ nav iespējama efektīva kriminālvajāšana pienācīgā termiņā un pastāv risks, ka tā būs jāizbeidz noilguma dēļ,

— to aktīvu konfiskācija, kas nodoti trešai personai, kurai būtu vajadzējis rasties aizdomām, ka tie ir noziedzīgi iegūti līdzekļi (6. pants),

— līdzekļu preventīva pagaidu iesaldēšana, ja pastāv risks, ka nekādu pasākumu neveikšanas gadījumā līdzekļi var iet zudībā; šādus pasākumus kompetentās iestādes var veikt ar tiesas apstiprinājumu (7. pants),

⁽¹⁾ Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un nozieguma rīku un noziedzīgi iegūto līdzekļu identifikāciju, meklēšanu, iesaldēšanu, arestēšanu un konfiskāciju.

⁽²⁾ Par noziedzīgi iegūtu līdzekļu, nozieguma rīku un citu īpašumu konfiskāciju.

— izmeklēšanas turpināšana par personas īpašumu, lai ļautu īstenot iepriekš neveiktus konfiskācijas lēmumus, pat pēc kriminālprocesa pabeigšanas (9. punkts),

— iesaldēta īpašuma pienācīga pārvaldība, lai tā vērtība pirms konfiskācijas nesamazinātos (10. punkts).

2.4 Šos pamattiesību ⁽³⁾ ierobežojumus kompensē ar aizsardzības pasākumu minimumu, kuru mērķis ir panākt, lai tiktu ievērota nevainīguma prezumpcija, tiesības uz taisnīgu tiesu, tiesiskās aizsardzības līdzekļu izmantošanas tiesības un tiesības saņemt informāciju par to, kā šīs tiesības izmantot (8. pants).

3. Vispārīgas piezīmes

3.1 Ņemot vērā gan to, ka organizētā noziedzība rada ierobežojumus iedzīvotāju un iekšējā tirgus dalībnieku tiesību un brīvību jomā, mazinot uzticēšanos, gan arī organizētās noziedzības izraisītās ievērojamās cilvēkresursu, sociālās, ekonomiskās un finanšu izmaksas, EESK uzsver konfiskācijas pasākumu būtisko lomu organizētās noziedzības apkarošanā, jo tas ir veids, kā vērsties pret tās pastāvēšanas svarīgāko mērķi, proti, peļņas gūšanu.

3.2 EESK atbalsta izskatāmās iniciatīvas mērķi stiprināt Eiropas tiesisko regulējumu šajā jomā un ieviest stingrākus noteikumus, turklāt šādu nepieciešamību jau ilgu laiku uzsvēris gan Eiropas Parlaments, gan Padome saskaņā ar Stokholmas programmu. Šajā sakarā Komiteja atbalsta Parlamenta ierosināto un nesen izveidoto Īpašo komiteju organizētās noziedzības, korupcijas un naudas atmazgāšanas jautājumos. Minētās komitejas izveidošana apstiprina apņemšanos cīņu pret šo postu noteikt par vienu no ES politikas svarīgākajam prioritātēm.

3.3 EESK aicina nopietni izvērtēt gan krīzes izraisīto kritisko situāciju, gan nelegālo darbību apjoma satraucošo palielināšanos Eiropas Savienībā. Komiteja vēlētos, lai dalībvalstis aktīvāk savstarpēji saskaņo rīcību attiecībā uz noziedzības tīkliem un to līdzekļiem.

3.4 Krīzes apstākļos būtu loģiski konfiscēt nelegāli iegūtos līdzekļus, kas bieži vien sasniedz milzīgas summas, un tos no jauna ieguldīt likumīgā tautsaimniecības apritē, tāpēc EESK aicina apsvērt šo iespēju, kas gan no ekonomiskā, gan no sociāla viedokļa būtu vērā ņemama. Turklāt Komiteja uzsver, ka cīņā pret organizēto noziedzību šādi loģikai būtu jārod iespēja atbalstīt iekšēja tirgus labāku darbību un tādējādi samazināt konkurences izkropļojumus, no kuriem ciest nākas likumīgai uzņēmējdarbībai.

⁽³⁾ Vai šos principus.

3.5 Nepieciešamība pēc visaptverošas, operatīvas un integrētas pieejas

3.5.1 Lai cīņa pret organizēto noziedzību būtu efektīva, nepieciešama visaptveroša pieeja, tāpēc EESK pauž nožēlu, ka noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanas un konfiskācijas pasākumu saskaņošana nav saistīta ar visaptverošu instrumentu, kas pārņemtu saskaņā ar agrāko 3. pīlāru pieņemto *acquis communautaire* attiecībā uz tiesu iestāžu un izmeklēšanas dienestu sadarbību, jo šīs jomas ir papildinošs un neatņemams minētās politikas sadaļas.

3.5.2 EESK uzsver: lai noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanas un konfiskācijas pasākumi būtu efektīvi, ir jāpieņem holistiska pieeja, lai panāktu regulējumu, kurā būtu ņemti vērā visi saistīto problēmjautājumu aspekti, īpašu uzmanību veltot vajadzībai novērst risku, ka tieša īpašumu pārdošana radītu iespēju kriminālajām organizācijām tos atgūt savā īpašumā.

3.5.3 Konsekvences, lielākas tiesiskās noteiktības, labākas ES standartu pārņemšanas un piemērošanas nodrošināšanas nolūkā EESK ierosina direktīvā iekļaut atsauci gan uz Lēmumu 2006/783/TI par savstarpējas atzišanas principa piemērošanu konfiskācijas rīkojumiem, gan uz Lēmumu 2007/845/TI attiecībā uz sadarbību starp dalībvalstu līdzekļu atguves dienestiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu vai citu īpašumu meklēšanas un identifikācijas jomā.

3.5.4 Faktiski iesaldēšanas un konfiskācijas pasākumus efektīvi var veikt vien tad, ja to pamatā ir efektīva noziedzīgi iegūtu līdzekļu — arī tad, ja tie legalizēti — meklēšanas un identifikācijas sistēma.

3.5.5 Attiecībā uz konfiscēto līdzekļu izmantošanu uzsver, ka ir svarīgi izveidot dalībvalstu sadarbības mehānismus, lai veicinātu labākās prakses apmaiņu starp kompetentajām valsts iestādēm.

3.5.6 Šajā sakarā EESK atgādina,

- ka līdzekļu atguves dienestiem nepieciešama vieglāka pieeja finanšu informācijai (it īpaši, datiem par bankas kontiem) ⁽⁴⁾,
- par priekšrocībām, kas dalībvalstīm rastos, ja tās pilnā mērā izmantotu *Eurojust* sniegtās iespējas — tā pievienotā vērtība pārrobežu izmeklēšanas un vajāšanas jomā vairs nav jāpie-rāda, turklāt *Eurojust* būtiski atvieglotu līdzekļu atguves dienestu un tiesībaizsardzības iestāžu sadarbību,
- ka *Eurojust* iniciatīvas pilnvaru stiprināšana ir steidzams jautājums. It īpaši tas attiecas uz pilnvarām uzsākt izmeklēšanu,
- ka svarīgi ir panākt sadarbību starp visām iestādēm, kuras nodarbojas ar izsekošanas, represīvajiem un spriedumu

⁽⁴⁾ Skatīt Komisijas ziņojumu, kas balstīts uz 2011. gada 12. aprīļa Lēmuma 2007/845/TI 8. pantu.

jautājumiem liela mēroga nelikumīgā tirdzniecībā, izmantojot visus to rīcībā esošos līdzekļus (digitalizētas datnes, izlūkdatu, šķērseniskas informācijas apmaiņu, cilvēkresursu, zināšanu un aprikojuma apmaiņu),

- ka steidzams jautājums ir kopīgas profesionālās kultūras veidošana Eiropā, īstenojot muitas, policijas, nodokļu un tiesu jomas darbinieku apmaiņas programmas,
- ka šādas kultūras atbalsta nolūkā ir jāveido vajadzīgās dažādu Eiropas Komisijas ģenerāldirektorātu sinerģijas,
- ka nepieciešama nodokļu jautājumu un procedūru saskaņošana, lai organizētai noziedzībai Eiropā liegtu jebkādas patveršanās iespējas,
- ka cīņa pret organizēto noziedzību būtu jāsaista ar stratēģiju "Eiropa 2020".

3.5.7 Turklāt, dažu valstu līmenī ⁽⁵⁾ veikto konfiscēto līdzekļu centralizācijas pasākumu panākumi un efektivitāte liecina, ka šī pieredze būtu jāpārņem Eiropas līmenī. Tāpēc EESK ierosina, ka paralēli nepieciešamajai koordinācijai un sistemātiskai informācijas apmaiņai starp valstu līdzekļu atguves dienestiem, tiktu pētītas arī šīs jomas centralizācijas iespējas, kuras varētu īstenot, vai nu šim mērķim veidojot jaunu un īpašu struktūru, vai šo funkciju tieši uzticot *Eurojust*. Pat ja šāda centralizācija šobrīd skar valstīm jutīgus jautājumus attiecībā uz dažu datubāzu kopīgu izmantošanu, tā būtu jāuzskata par mērķi, lai arī ilgtermiņā, jo ar sadarbību vien mērķi efektīvi apkarot organizēto noziedzību sasniegt nevar.

3.5.8 Visbeidzot, EESK atgādina, ka Eiropas stratēģiju konfiskācijas jomā pilnā mērā un efektīvi var īstenot vienīgi tad, ja tā kļūst par daļu no pasaules mēroga pieejas problēmas risinājumam, tāpēc Komiteja pauž nožēlu, ka izskatāmajā priekšlikumā šā būtiskā aspekta jautājumi nav risināti.

4. Īpašas piezīmes

4.1 **Attiecībā uz Direktīvas priekšlikuma 1. pantu:** aizstāt "uz īpašuma konfiskāciju krimināllietās" ar "uz tā īpašuma konfiskāciju, kas saistīts ar noziedzīgiem nodarījumiem".

4.2 **Attiecībā uz Direktīvas priekšlikuma 2. panta 1. punktu:** par iesaldēšanas un konfiskācijas pasākumu mērķiem.

4.2.1 EESK atzinīgi vērtē, ka pasākumus plānots attiecināt arī uz netiešiem guvumiem. Tas ir vērā ņemams progress, salīdzinājumā ar Lēmumu 2005/212/TI.

⁽⁵⁾ It īpaši Francijā, izveidojot Atsavināto un konfiscēto līdzekļu pārvaldības un atgūšanas aģentūru (AGRASC) un Nīderlandē — BOOM.

4.3 Attiecībā uz Direktīvas priekšlikuma 3. panta 2. punktu: par vērtību konfiskāciju

4.3.1 EESK ierosina to attiecināt arī uz īpašumiem, kas izmantoti nozieguma izdarīšanai (saukti par "rīkiem"). Komiteja uzskata, ka nav iemesla, lai šā pasākuma piemērošanu ierobežotu un attiecinātu tikai uz noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem. EESK uzsver, ka "rīku" definīcijā ietverti arī transporta līdzekļi, kas izmantoti, lai noziedzīgi iegūtos līdzekļus pārvadātu Eiropas Savienībā.

4.4 Attiecībā uz Direktīvas priekšlikuma 4. pantu: par paplašinātām konfiskācijas pilnvarām

4.4.1 EESK atzinīgi vērtē vienkāršošanas pasākumus, proti, paredzot vienotu minimuma standartu. Ar Lēmumu 2005/212/TI tika ieviesta alternatīvu sistēma, kas izraisīja pārkāpumu daudzību valstu pieejā, kas, savukārt, neveicina savstarpējās atzīšanas principa pareizu piemērošanu šajā jomā.

4.4.2 Vienlaikus EESK pauž lielu nožēlu, ka priekšlikumā par primāru vairs nav noteikts īpašuma vērtības un likumīgo ienākumu nesamērīguma kritērijs⁽⁶⁾ un ka tas vien netieši minēts starp "konkrētiem faktiem", uz kuriem tiesa balsta savu spriedumu (4. panta 1. punkts). Progresīvākajos valstu tiesību aktos attiecībā uz cīņu pret organizēto noziedzību šim kritērijam ir izšķiroša nozīme. EESK ņem vērā Komisijas lēmumu atstāt atsauci uz šo aspektu valstu tiesu ziņā un aicina Eiropas Parlamentu un Padomi no jauna ieviest šo kritēriju direktīvas priekšlikumā, pēc vārdiem "par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu notiesātai personai" pievienojot ierakstu "proporcionāli tās legālajiem ienākumiem". Vienlaikus EESK mudina valstu iestādes šim kritērijam piešķirt vislielāko nozīmi.

4.5 Attiecībā uz Direktīvas priekšlikuma 5. pantu: par konfiskāciju bez notiesājoša sprieduma

4.5.1 Lai gan principā var šķist sarežģīti konfiskāciju saistīt ar to, ka attiecīgā persona netiek saukta pie atbildības par darbībām, kuru dēļ pasākums ir piemērots, EESK tomēr atzīst šā pasākuma praktisko noderību un atbalsta to tā efektivitātes dēļ. Šis pasākums atvieglotu arī savstarpējo atzīšanu ar tām valstīm, kurās spēkā ir anglosakšu tiesību sistēmas, jo šajās valstīs civiltiesiskas konfiskācijas procedūras jau tiek izmantotas.

4.5.2 EESK tomēr pauž bažas, ka "aizdomās turētās vai apsūdzētās personas pastāvīgas slimības" jēdziena ieviešana var pavērt ceļu dažāda veida manipulācijām. Eiropas Savienības tiesību akti nosaka, ka katrai apsūdzētai personai ir tiesības prasīt, lai to pārstāv advokāts. EESK aicina paredzēt, ka slimība nav pietiekams iemesls, lai veiktu konfiskāciju bez notiesāšanas, un tāpēc prasa to svītrot no direktīvas priekšlikuma (5. pants).

⁽⁶⁾ Šis kritērijs bija viena no trijām alternatīvajām un/vai kumulatīvajām iespējām, kas bija paredzētas Pamatlēmumā 2005/212/TI (3. panta 2. punkta c) apakšpunkts).

4.6 Attiecībā uz Direktīvas priekšlikuma 7. pantu: par iesaldēšanu

4.6.1 EESK atgādina, ka procesuālos noteikumus un tiesības uz aizstāvību nevar izslēgt vienkārši tādēļ, ka no tā atkarīga soda efektivitāte.

4.6.2 EESK uzskata, ka visi iesaldēšanas pasākumi saprātīgā termiņā jāapstiprina tiesnesim, taču kompetentajām administratīvajām iestādēm ir jābūt pilnvarotām veikt tūlītējus aizsardzības pasākumus.

4.7 Attiecībā uz Direktīvas priekšlikuma 8. pantu: par aizsardzības pasākumu garantiju

4.7.1 Saskaņā ar pieeju, ko izstrādājusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa tādu dažādu pasākumu proporcionalitātes izvērtēšanai, kas katrā konkrētā gadījumā ierobežo pamattiesības uz īpašumu, proti, paplašinātā konfiskācija, konfiskācija bez notiesājoša sprieduma un konfiskācija, ko piemēro trešām personām, priekšlikums paredz minimālās procesuālās garantijas un tiesiskās aizsardzības līdzekļus atbildētājam. Lai gan var šķist, ka atgādināt par tiesībām uz taisnīgu tiesu ir lieki, tomēr lietderīgi būtu skaidri noteikt, ka visiem tiesas nolēmumiem par konfiskāciju ir jābūt pamatotiem un tie jāpaziņo visām attiecīgajām personām.

4.7.2 Saskaņā ar Eiropas standarts prasībām, kas noteiktas līdzekļu legalizācijas apkarošanas jomā, un saistībā ar minētās jomas topošo instrumentu, EESK uzsver: būtu jāparedz, ka personām, kuru īpašumi konfiscēti, jābūt tiesībām juridisku palīdzību saņemt pilnā mērā.

4.7.3 EESK uzskata, ka apsūdzētai personai nedrīkst būt mazāk tiesību nekā personai, kura iesaistīta kā trešā persona un saņēmusi attiecīgos īpašumus. Lai šajā ziņā novērstu jebkādas neskaidrības, EESK ierosina jaunu 1. punkta redakciju, proti: "Katra dalībvalsts veic nepieciešamos pasākumus, lai personai, uz kuru attiecas šajā direktīvā paredzētie noteikumi, būtu tiesības uz efektīvu apelāciju un pilnas tiesības juridisko palīdzību. Visiem tiesas nolēmumiem par konfiskāciju ir jābūt pamatotiem un par tiem jāpaziņo attiecīgajai personai".

4.8 Attiecībā uz Direktīvas priekšlikuma 9. pantu: par efektīvu izpildi

4.8.1 EESK uzskata: lai gan mērķis nodrošināt konfiskācijas rīkojumu efektīvu izpildi pats par sevi ir likumīgs, tomēr papildu pasākumu piemērošanu papildus tiesnešu lēmumam pēc galīgā notiesājošā sprieduma pieņemšanas ar to pamatot nevar. Šāda aizsardzība ir nepieciešama, ievērojot taisnīgas tiesas un sodu noteikšanas principus. Savukārt vienīgie pieņemamie ir "turpmākas izpētes pasākumi, turpinot tiesu iestādes piespriestā soda efektīvu izpildi".

4.8.2 Komiteja atgādina, ka konfiskāciju kā tādu var piemērot kopā ar naudassodu kā kriminālsodu, sodu par nenokārtotiem nodokļu parādiem vai sodu par muitas tiesību neievērošanu, lai valstij novērstu tādu zaudējumu risku, kas izriet no nelikumīgi iegūta īpašuma kopuma. Tāpēc EESK ierosina direktīvā paredzēt dalībvalstu savstarpējās sadarbības stiprināšanu, lai katra no tām varētu būt droša par attiecīgo spriedumu izpildi. Šāds noteikums būtu kriminālvajāšanas efektivitātes obligāts nosacījums.

4.9 Konfiscēto līdzekļu izmantošana un atdošana

4.9.1 Minēto līdzekļu izmantošanas jautājums ne būs otršķirīgs — tas tieši ietekmē konfiskācijas stratēģijas vispārējo efektivitāti. Tieša šādu īpašumu pārdošana bieži vien organizētai noziedzībai rada iespēju pa aplinkus ceļiem tos atgūt sava īpašumā. EESK uzsver, ka ir būtiski šos īpašumus izmantot galvenokārt sociāliem mērķiem, kā tas notiek Itālijā. Kā Eiropas Parlaments⁽⁷⁾ ir norādījis, tas būtu dubults labums — tiktu apkarota organizētā noziedzība, vienlaikus veicinot ekonomisko un sociālo attīstību.

4.9.2 Komiteja uzskata, ka Tieslietu ģenerāldirektorāta uzsāktais pārdomu process par noziedzīgi iegūto līdzekļu novirzīšanu sociālo jautājumu risināšanai ir būtisks. Šādu risinājumu īstenošanai ir vairākas iespējas. Procesā jāiesaistās dalībvalstu centrālajām iestādēm. Risinājumu iespējas būtu jāpēta un jāpiemēro, ņemot vērā cietušo un vispārējās intereses, kā arī iesaldēto līdzekļu veidu.

4.9.3 Vajadzība ievērot subsidiaritātes un proporcionālītātes principu nedrīkst kavēt ES ierosināt pat vispārēju tiesisko regulējumu šajā jomā. EESK neatlaidīgi aicina dalībvalstis apmainīties ar labāko praksi šajā jomā.

4.9.4 Tas nozīmē, ka līdzekļu atdošanas jomā vispirms jābūt skaidriem noteikumiem. Diezgan bieži praksē notiek tā, ka valsts, kurā īpašums tiek konfiscēts nav valsts, kurā tas atodams atpakaļ. Taisnīguma labad un arī lai dalībvalstīs ieviestu saskaņotus noteikumus, EESK aicina ES par šo jautājumu sniegt skaidrojuma, jo īpaši attiecībā uz 2006. gada Pamatlēmumu, kas paredz, ka dalībvalstīm līdzekļi jādala vienādās daļās.

Briselē, 2012. gada 11. jūlijā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Staffan NILSSON

(7) Ziņojums par organizēto noziedzību Eiropas Savienībā, 2011. gada oktobris.